

Den proti úložišti

23. dubna 2016

Prohlášení

V sobotu 23. dubna 2016 se na všech místech po celé České republice, kde Správa úložišť radioaktivních odpadů hledá místo pro trvalé hlubinné úložiště, uskuteční v rámci společného protestu pochody, koncerty a další akce.

UNESCO tento den vyhlásilo mezinárodním dnem památek a sídel. Chceme upozornit na to, že plánované úložiště by zásadně změnilo tvář blízkých obcí a stalo by se „památkou“, která přetrvá navždy.

Současně si připomínáme, že jen o týden později uplyne 29 let od největší jaderné katastrofy - havárie v Černobylu, jejíž následky ponese ještě mnoho dalších generací.

Jaká je dnes situace v České republice? Stát, zastoupený Správou úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), upřednostňuje trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva. Označil celkem sedm lokalit, kde by mohlo být vybudováno hlubinné úložiště, a připravuje jejich průzkum. Většina obyvatel dotčených obcí však s tímto postupem nesouhlasí. Důvody lze shrnout do dvou bodů:

1. Stát nerespektuje názor obyvatel v obcích ohrožených výstavbou úložiště.

O zahájení průzkumných prací usiluje, aniž by bylo legislativně vyřešeno rovnoprávnější postavení obcí a státu. Přijetí návrhu zákona, který by postavení obcí posílil na úroveň obvyklou v zahraničí, stát bojkotuje. Na znění návrhu se přitom shodli zástupci samospráv, neziskových organizací, ministerstev i odborníci z oblasti práva, sociologie a jaderné bezpečnosti.

2. Stát postupuje nekoncepčně. Plánované průzkumné práce nemají jasně stanovená kritéria výběru vhodného místa pro úložiště a nemohou tak přinést dostatečné informace, potřebné ke snížení počtu lokalit. Stát také navrhuje budování dalších jaderných reaktorů - a tím i zvyšování množství vyhořelého jaderného paliva - bez jasné a obecně přijatelné představy o tom, jak problém radioaktivního odpadu vyřešit. Jeho trvalým uložením do země bez možnosti vyjmutí připravuje stát budoucí generace o možnost nalézt jiné, dlouhodobě bezpečnější řešení.

Každá lokalita je specifická, proto každý z organizátorů přizpůsobuje podobu protestní akce místním podmínkám. Naším společným zájmem je **upozornit na problém ukládání vyhořelého jaderného paliva a zahájit celonárodní diskusi**, do níž by se zapojili nejen obyvatelé dotčených lokalit, ale i vědci, novináři a široká veřejnost. Přenést důsledky nezodpovědného jednání státu na několik obcí, které nemají zákonnou možnost rozhodování o své budoucnosti ovlivnit, považujeme za nepřijatelné.